

USTAVNI SUD CRNE GORE
U-VII br. 6/18 i 11/18
5. mart 2018. godine
P o d g o r i c a

Ustavni sud Crne Gore, u sastavu: predsjednik Dragoljub Drašković i sudije – Milorad Gogić, Miodrag Iličković, Desanka Lopičić, Mevlida Muratović, Hamdija Šarkinović i Budimir Šćepanović, na osnovu odredaba člana 149. stav 1. tačka 7. Ustava Crne Gore, člana 37. tačka 6. i člana 49. tačka 3. Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore («Službeni list Crne Gore», broj 11/15.), na sjednici od 5. marta 2018. godine, donio je

R J E Š E N J E

ODBACUJU SE žalbe Koalicione izborne liste “Zdravo Berane” i Branislava Pajkovića, birača iz Berana, izjavljene protiv Rješenja Državne izborne komisije, broj: 106/2, od 27. februara 2018. godine, kao nedopuštene.

O b r a z l o ž e n j e

1. Koaliciona izborna lista “Zdravo Berane” i Branislav Pajković, birač iz Berana, podnijeli su žalbe protiv rješenja Državne izborne komisije, označenog u izreci, kojim je usvojen prigovor Demokratske partije socijalista izjavljen protiv Rješenja Opštinske izborne komisije Berane broj, 204, od 8. februara 2018. godine, poništeno Rješenje Opštinske izborne komisije Berane, broj 204, od 8. februara 2018. godine i naloženo Opštinskoj izbornoj komisiji Berane da sprovede ponovne izbore na biračkom mjestu broj 27 „Mezgale“ u skladu sa čl. 102. i 103. Zakona o izboru odbornika i poslanika.

1.1. U žalbama je navedeno: da je Državna izborna komisija, usvojila prigovor Demokratske partije socijalista, poništila Rješenje Opštinske izborne komisije Berane i naložila ponavljanje izbora na biračkom mjestu br. 27 “Mezgale”, iako je zapisnik o radu biračkog odbora sa tog biračkog mjesta potpisan od strane svih članova biračkog odbora bez primjedbi, čime su potvrdili da je glasanje proteklo u skladu sa zakonom i da nije bilo nepravilnosti koje bi mogle uticati na rezultat i slobodno izraženu volju birača; da je birački odbor sa biračkog mjesta broj 27 “Mezgale”, prilikom utvrđivanja rezultata glasanja na tom biračkom mjestu sabrao sve glasove koje su dobile izborne liste i da su podaci o tome uneseni u Zapisnik o radu boračkog odbora; da je svako lice iskoristilo svoje biračko pravo što ukazuje na regularnost izbornog procesa i utvrđenih rezultata glasanja na tom biračkom mjestu. Takođe navode da je Državna izborna komisija prigovor na Rješenje Opštinske izborne komisije Berane usvojila na štetu koalicije Zdravo Berane i Demoratske Crne Gore, jer je prigovor izjavio Opštinski odbor Demokratske partije socijalista Berane, koji nije aktivno legitimisan za podnošenje prigovora, jer je na lokalnim izborima u Beranama nastupao u koaliciji sa SD i BS i da predsjednik Državne izborne komisije, koji je potpisao osporeno

rješenje, nema legitimitet za obavljanje te funkcije, jer Skupština Crne Gore nakon parlamentarnih izbora održanih 16. oktobra 2016. godine nije sprovela postupak i donijela odluku o izboru predsjednika državne izborne komisije, na način utvrđen zakonom.

2. Ustavni sud je, saglasno odredbama člana 50. Poslovnika Ustavnog suda Crne Gore¹, radi racionalnosti i vođenja jedinstvenog postupka i odlučivanja, spojio navedene žalbe, jer se žalbama iz istih pravnih razloga osporava isti akt istog donosioca.

3. U odgovoru Državne izborne komisije na navode sadržane u žalbama navedeno je: da je žalba, saglasno odredbi člana 110. stav 2. Zakona o izboru odbornika i poslanika, nedopuštena, jer se žalba Ustavnom sudu može izjaviti protiv rješenja državne izborne komisije kojim je prigovor odbijen ili odbačen; da je osporeno rješenje dostavljeno podnosiocu prigovora i Opštinskoj izbornoj komisiji Berane a ne podnosiocima žalbe s obzirom na to da nijesu bili aktivno legitimisani u postupku pred Državnom izbornom komisijom i da Državna izborna komisija Ustavnom sudu dostavlja tražene izborne akte i dokumentaciju, uključujući i Rješenje Državne izborne komisije, broj 106/2, koje sadrži razloge za usvajanje prigovora izjavljenog na to rješenje.

3.1. Uz odgovor, Državna izborna komisija, na zahtjev Ustavnog suda, dostavila je sljedeću dokumentaciju: Rješenje Opštinske izborne komisije Berane, broj 204, od 8. februara 2018. godine; prigovor Demokratske partije socijalista broj 66/18, od 12. februara 2018. godine, Izvod iz Biračkog spiska za biračko mjesto broj 27 „Mezgale“ i osporeno rješenje.

3.1.1. Osporenim rješenjem Državne izborne komisije usvojen je prigovor Demokratske partije socijalista izjavljen na Rješenje Opštinske izborne komisije Berane, broj 204 od 8. februara 2018. godine, poništeno Rješenje Opštinske izborne komisije Berane, broj 204, od 8. februara 2018. godine i naloženo Opštinskoj izbornoj komisiji Berane da sprovede ponovne izbore na biračkom mjestu broj 27 „Mezgale“ u skladu sa čl. 102. i 103. Zakona o izboru odbornika i poslanika.

3.1.2. U obrazloženju osporenog rješenja navedeno je: da je uvidom u Izvod iz biračkog spiska za biračko mjesto broj 27 „Mezgale“, koji je korišćen u postupku glasanja putem pisma, Državna izborna komisija nedvosmisleno utvrdila da u biračkom spisku nijesu zaokruženi redni brojevi ispred imena birača koji su podnijeli zahtjeve za glasanje putem pisma i kojima je birački odbor odobrio glasanje na taj način i da ni jedan birač, koji je glasao putem pisma, nije svojim potpisom potvrdio prijem glasačkog listića, iz čega proizilazi da je broj glasačkih listića u glasačkoj kutiji veći od broja birača koji su identifikovani u izvodima iz biračkog spiska i da su, stoga, ispunjeni uslovi iz odredbe člana 89. stav 9. Zakona o izboru odbornika i poslanika, kojom je propisano da se u takvom slučaju glasanje na tom biračkom

¹ "Službeni list Crne Gore", broj 7/16.

mjestu ponavlja, birački odbor raspušta i imenuje novi, i da se rezultati glasanja na tom biračkom mjestu utvrđuju nakon ponovljenog glasanja.

4. Ustavni sud je, nakon razmatranja sadržine osporenih rješenja i dostavljene relevantne dokumentacije, utvrdio da su se stekli uslovi za odbacivanje podnijetih žalbi.

5. Za odlučivanje u konkretnom predmetu pravno relevantne su odredbe sljedećih propisa:

Ustava Crne Gore:

„ Član 16. tačka 1.

Zakonom se, u skladu sa Ustavom, uređuju:

1) način ostvarivanja ljudskih prava i sloboda, kada je to neophodno za njihovo ostvarivanje;

Član 45.

Pravo da bira i da bude biran ima državljanin Crne Gore koji je navršio 18 godina života i ima najmanje dvije godine prebivališta u Crnoj Gori.

Biračko pravo se ostvaruje na izborima.

Biračko pravo je opšte i jednako.

Izbori su slobodni i neposredni, a glasanje je tajno.

Član 149. stav 1. tačka 7.

Ustavni sud odlučuje:

7) o izbornim sporovima i sporovima u vezi sa referendumom koji nijesu u nadležnosti drugih sudova.”

Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore (»Službeni list Crne Gore«, broj 11/15.):

„ Član 37. tačka 6.

Ustavni sud će odbaciti predlog, inicijativu, ustavnu žalbu, žalbu, odnosno drugi podnesak kojim se pokreće postupak kad:

6) ne postoje druge pretpostavke za odlučivanje o osnovanosti podneska.

Član 49. tačka 3.

Ustavni sud rješenjem:

3) odbacuje predlog, inicijativu, ustavnu žalbu, žalbu i drugi podnesak u slučajevima iz člana 37. ovog zakona.

Član 97. st. 1. i 2.

Postupak odlučivanja o povredi prava u toku izbora poslanika i odbornika pokreće se podnošenjem žalbe na rješenje nadležne izborne komisije kojim je odbačen ili odbijen prigovor protiv odluke, radnje ili propusta biračkog odbora, odnosno opštinske izborne komisije.

Žalba iz stava 1. ovog člana, podnosi se u roku od 48 časova od časa dostavljanja rješenja.

Član 100.

Ustavni sud dostavlja primjerak žalbe nadležnoj izbornoj komisiji sa zahtjevom da u određenom roku, koji ne može biti duži od 24 časa od časa prijema zahtjeva, dostavi odgovor i potrebne izborne akte, odnosno dokumentaciju.

Član 101.

Ustavni sud odlučuje o žalbi iz člana 97. ovog zakona, u roku od 48 časova od časa prijema odgovora iz člana 100. ovog zakona.”

Zakona o izboru odbornika i poslanika (»Službeni list Republike Crne Gore«, br. 4/98., 17/98., 14/00., 9/01., 41/02., 46/02., 48/06. i »Službeni list Crne Gore«, br. 46/11. i 14/14.):

„Član 7.

Organi za sprovođenje izbora su birački odbori i izborne komisije.

Član 8.

Zaštitu biračkog prava obezbjeđuju izborne komisije, Ustavni sud Crne Gore i nadležni sudovi.

Član 32. stav 1. tač. 1., 2 i 3.

Državna izborna komisija:

- 1) stara se o zakonitom sprovođenju izbora i jedinstvenoj primjeni odredaba ovog zakona;
- 2) prati primjenu i daje mišljenja u vezi sa primjenom ovog zakona;
- 3) usklađuje rad opštinskih izbornih komisija i daje uputstva u vezi primjene ovog zakona i vrši nadzor nad njihovim radom;

Član 107.

Svaki birač, kandidat i podnosilac izborne liste ima pravo da podnese prigovor nadležnoj izornoj komisiji zbog povrede biračkog prava u toku izbora.

Prigovor iz stava 1.ovog člana podnosi se u roku od 72 časa od časa kada je donešena odluka, odnosno izvršena radnja.

Prigovor iz stava 1.ovog člana podnosi se neposredno nadležnoj izornoj komisiji.

Član 109.

Nadležna izborna komisija donosi rješenje u roku od 24 časa od časa prijema prigovora i dostavlja ga podnosiocu prigovora.

Ako nadležna izborna komisija usvoji prigovor, poništiće tu odluku ili radnju.

Ako nadležna izborna komisija po prigovoru ne donese rješenje u rokovima predviđenim ovim zakonom, smatraće se da je prigovor usvojen.

Član 110. stav 2.

Protiv rješenja Državne izborne komisije kojim je odbačen ili odbijen prigovor može se izjaviti žalba Ustavnom sudu Crne Gore.

6. Iz citiranih odredaba Ustava proizilazi da se zakonom, u skladu s Ustavom, uređuje način ostvarivanja sloboda i prava građana, pa i biračkog prava, koje se ostvaruje na izborima i, s tim u vezi, zaštita tog prava. Zakonom o izboru odbornika i poslanika, koji je *lex specialis* u oblasti ostvarivanja biračkog prava, pored ostalog, propisan je način ostvarivanja zaštite biračkog prava u postupku izbora odbornika i poslanika, koji zbog načela koncentracije pojedinih izbornih radnji podliježe strogim formalnim pravilima izbornog postupka. Izborni spor se, u tom smislu, odnosi na odlučivanje nadležnih organa o svim povredama pravila izbornog postupka, od trenutka raspisivanja izbora do utvrđivanja konačnih rezultata. Zaštitu biračkog prava, u svim fazama izbornog procesa, s aspekta institucionalnih garancija, saglasno odredbi člana 8. Zakona, obezbjeđuju izborne komisije, Ustavni sud Crne Gore i nadležni sudovi.

6.1. Odredbama člana 97. st. 1. i 2. Zakona o Ustavnom sudu propisano je da se postupak o povredi prava u toku izbora poslanika i odbornika pokreće podnošenjem žalbe na rješenje nadležne izborne komisije kojim je odbačen ili odbijen prigovor protiv odluke, radnje ili propusta biračkog odbora, odnosno opštinske izborne komisije, u roku od 48 časova od

časa dostavljanja rješenja, a odredbom člana 110. stav 2. Zakona o izboru odbornika i poslanika da se žalba Ustavnom sudu Crne Gore može izjaviti protiv rješenja Državne izborne komisije kojim je odbačen ili odbijen prigovor.

6.1.1. Iz citiranih odredaba člana 97. stav 1. Zakona o Ustavnom sudu i člana 110. stav 2. Zakona o izboru odbornika i poslanika, po ocjeni Ustavnog suda, proizilazi da se žalba o povredi prava u toku izbora poslanika i odbornika pokreće podnošenjem žalbe na rješenje nadležne izborne komisije, kojim je odbačen ili odbijen prigovor, odnosno da je postojanje rješenja Državne izborne komisije kojim je odbačen ili odbijen prigovor procesna pretpostavka dopustivosti zahtjeva ustavnosudske zaštite u izbornom sporu. U konkretnom slučaju, Ustavni sud je utvrdio da je Državna izborna komisija usvojila prigovor Demokratske partije socijalista i poništila Rješenje Opštinske izborne komisije Berane, broj 204, od 8. februara 2018. godine, odnosno da se ne radi o aktu Državne izborne komisije, za čiju ocjenu je, u smislu odredaba člana 97. stav 1. Zakona o Ustavnom sudu i člana 110. stav 2. Zakona o izboru odbornika i poslanika, nadležan Ustavni sud, zbog čega žalbe nijesu dopuštene².

6.1.2. Ustavni sud ukazuje da iz spisa predmeta proizilazi da je osporeno rješenje Državne izborne komisije donijeto nakon isteka roka od 24 časa, od časa prijema prigovora, odnosno nakon isteka roka propisanog Zakonom o izboru odbornika i poslanika, pa se, prema odredbi člana 109. stav 3. Zakona, u svakom slučaju smatra da je prigovor usvojen.

7. Na osnovu iznijetih razloga, rješeno je kao u izreci.

PREDSJEDNIK,
dr Dragoljub Drašković,s.r.

² Ovakav stav Ustavni sud je zauzeo u predmetima: U-VII br. 4/16., od 21. oktobra 2016. godine; U-VII br. 13/16., od 21. oktobra 2016. godine; U-VII br. 2/18 i 8/18, od 5. marta 2018. godine; U-VII br. 3/18 i 10/18, od 5. marta 2018. godine; U-VII br. 4/18 i 7/18, od 5. marta 2018. godine i U-VII br. 5/18 i 9/18, od 5. marta 2018. godine.